

است. این اولین آلبومی است که شنونده به وضوح می‌تواند سیک آشکار ت مجری دریم را دریابد و در عین حال، می‌تواند آن را اولین ضبط واقعی این گروه ثلقی کند. در همان زمان، ادگار فروز و کریستوفر فرینک (درامر و عضو موسیس گروه *Agitation Free*) و استیو اش رویدر گروه ت مجری دریم را تشکیل دادند. کنrad اشنیتسلر مدتها کوتاه برای بازگشت به *Cluster*، ت مجری دریم را ترک گفته بود، و البته برای آغاز کار انفرادی اش، کلاوس شولتس نیز ت مجری دریم را ترک کرده بود. وی گروه اشراتمپل را تشکیل داد. اولین آلبوم آنها نیز هم زمان با کرافت ورک منتشر شد. پینک فلوید یکی از کیهانی ترین دوره هایشان را با *Meddle* ادامه دادند. ونجليس دوره‌ی انتقالی تعیین کننده‌ای را در کار موسیقی اش از سر می‌گذراند. بعد از آلبوم «*996*» که آهنگسازی اش را به عهده می‌گیرد، «آفرودیت چایلد» منشعب می‌شود. ونجليس هر چند در مورد راهش مردد است، از آن به بعد کل می‌گذارد. میان فرانسه و انگلیس پرسه می‌زند، وارد گروه پس می‌شود و، این جا و آن جایک سری کارهای ت مجری می‌سازد، مثل آلبوم یاد شده‌اش که حال و هوای ماه مه ۱۹۶۸ را منعکس می‌گذارد. چشمگیرترین موسیقی فیلم *نواواره‌ای با نام L'Apocalypse des Animaux* است. برخی ساخته‌هایش در خشانند و بازگر کننده‌ی تخیلی قوی، از این گذشته، زمانی که کارش را به جای سینتی سایزبر بر مبنای ارگ‌های الکترونیک گذاشت قابلیتش دوچندان شد.

هر یک از اعضای آفرودیت چایلد به راه خود ادامه دادند، اما دو پسر عموم، دمیس روسوس و ونجليس، راه هایشان به هم تزدیک بود. روسوس از آن به بعد خواننده‌ای تثبیت شده بود و کار انفرادی موقفیت امیزی را آغاز کرد. مدتی، ونجليس آوازهای برای پسر عمومیش ساخت. این که آثاری شخصی در این سال‌ها اجرا نکرد در واقع به خاطر پول بود. به لطف توفيق پسر عموم، ونجليس برای راه اندازی استودیو به اندازه‌ی کافی پول فراهم کرد. در اوایل دهه‌ی هفتاد به سر می‌بریم. موسیقی الکترونیک هنوز مرتبط با «پرواز»‌های ناشی از مصرف ال. اس. دی و توهمان کهنه سریزهای جنگ و یتمان ثلقی می‌شود. اما وقتی استفاده از سینتی سایزبرها برای موسیقی راک و پاپ اشاعه می‌باشد، این تصور هم به تدریج محروم شود. لس، جنسیس و یان هامر، در میان دیگران، کمایش آنها استفاده می‌کنند.

دیر پاترین گروه و شاید در خشان ترین آنها از میان اعضای ت مجری دریم در ۱۹۷۲ شکل گرفت، وقتی استیو اش رویدر گروه را ونهاد و ادگار فروز در کلوب برلین، پیتر بومان نوازنده‌ی کیبورد را زمان اجرا ملاقات کرد. پیشنهاد داد به گروه پیوندد که او هم پذیرفت. اولین آلبومی که با این ترتیب جدید منتشر شد کاری انسانه‌ای، فشرده و تیره بود با نام *Zelt* شولتس کار انفرادی اش را با *Artmicht* آغاز می‌کند، یک سمعونی الکترونیک تاثیر گذار که علاوه بر این، این حسن را دارد که اساساً با یک سینتی سایزبر ساخته شده است.

دو مین آلبوم کرافت ورک و نیز اشراتمپل با عنوان

انقلاب الکترونیک در موسیقی (۳)

متوجه: محمدرضا ریعیان

گروه کرافت ورک در ۱۹۷۰ شکل گرفت. بنیادگر انش، رالف هوتر و فلوریان اشنایدر، دو سال پیش از آن دیدار کرده بودند، زمانی که در کنسرتوار دوسلدورف موسیقی کلاسیک می‌خواندند. زمانی اعضای این گروه راهنمایانی چون کلاوس دینکر و میکائیل روتن (که گروه Neu را راه انداختند)، کارل بارتونس، ولفگانگ فلور و عده‌ای دیگر تشکیل می‌دادند. تصور کرافت ورک همانند جوهرهای موسیقی تکنو از دید شهری یا صنعتی، به دنیای پر امون مابه وجود آمده است. دیدی که تحقیق فقط بالفجار فناوری بعد از جنگ جهانی دوم امکان پذیر بود. با توسعه‌ی چشمگیر صنعتی، بزرگراه‌ها، آسمان خراش‌ها و ابزارهای الکترونیکی، فناوری، جزئی از زندگی روزمره در شهرهای بزرگ شد. تکنو را موسیقی دنیای موسیقی الکترونیک با موسیقی فیلم پیچیده و هنری *The Andromeda Strain* که ذیل مل تصنیف کرد به توفيق فناورانه‌ی مهمی دست یافت، چون این موسیقی در واقع تهاشامل سروصدایهای جهان کمایش پیچیده مانند آن چه در سایر موسیقی‌های ابزارهای الکترونیکی، فناوری، جزئی از زندگی روزمره در شهرهای بزرگ شد. تکنو را موسیقی

دنباله می‌داند، دیدی که تحقیق فقط بالفجار فناوری بعد از جنگ جهانی دوم امکان پذیر بود. با توسعه‌ی چشمگیر صنعتی، بزرگراه‌ها، آسمان خراش‌ها و ابزارهای الکترونیکی، فناوری، جزئی از زندگی روزمره در شهرهای بزرگ شد. تکنو را موسیقی محلی محیط‌های شهری دانسته‌اند، شاید به این دلیل که شیوه‌های زندگی در دو شهر بزرگ در دو جای مختلف جهان، بیشتر از نواحی روسیایی یک منطقه به یکدیگر شباهت دارند.

از نظر ساز، کرافت ورک از سینتی سایزبرهای در کنار ارگ‌های الکترونیک از VCS-۳ استفاده شده

سینتی سایزر روایت‌های الکترونیک قطعه‌های موسیقی کلاسیک را می‌سازد.

موسیقی الکترونیک با سرعتی زیاد رواج یافته و قبولش در نظر مخاطبان، به ویژه نسل جوان، افزایش می‌یابد. گواه این نکته، موقیت آشکار Single Super sound از کنراد اشتنیسلر است در میانه‌ی دهه ۱۹۷۰ در دیسکوهای اروپا که آینده‌ای در خشان برای سبک‌های عالم پسند موسیقی الکترونیک پیش‌بینی می‌کند.

کلاوس شولتس فقط چهار سال بعد از آغاز کار افرادی اش یکی از آهنگسازان مدرنی قلمداد شد که بر بیشتر هنرمندان الکترونیک جدید تاثیر می‌گذارد.

تجربین دریم آلبوم عالی Rubycon را عرضه می‌کند که گریس فرینک نقشی مهم در تصنیف آن بر عهده دارد. این گروه توری موقیت‌آمیز در اروپا می‌گذارد که طی آن آلبومی شکل می‌گیرد که به نظر بعضی‌ها یکی از ستون‌های موسیقی الکترونیک جدید می‌شود: Ricochet. این آلبوم نمایشی از ریتم‌های پیچیده است که هرگز نظیرش پیش از آن شنیده نشده بود. فرینک در استفاده از سکوئنسرهای کامپیوتری ریتم ساز به دستاوردهای عالی می‌رسد. چنین موسیقی Ricochet چنان عمیق در جهان الکترونیک غوطه ورشد که در برانگیختن شور و شوق نسل‌های جدید شونده‌گان در دهه‌های بعد نیز توفیق داشت. سپس، ادگار فروز «اپسیلون در مرز مالزی» را انتشار داد که اثر نوآرane و پیچیده بود. سرپرست تجربین دریم به چنان موقیتی دست یافت که فقط با دو آلبوم جبهه‌ای تجاری پیدا کرد، آن هم با عنوان «رویاهی الکترونیک».

ونجلیس با پولی که از آواز ساختن برای دمیس روسوس دریافت کرد توانست استودیوی شخصی‌اش را بروپا کند. برای این منظور، خانه‌ای قدیمی در لندن می‌گیرد و بعضی از بهترین کارهایش را آن جا می‌سازد. یک بار دیگر، الهام مبتین بر موضوع به کارش می‌آید و از کیفیت دراماتیک و حماسی مضامین کتاب مقدس بهره می‌گیرد. بنابراین، اولین آلبومش با عنوان «بهشت و دوزخ» شکل می‌گیرد که یکی از شاهکارهای موسیقی الکترونیک جدید است. در «بهشت و دوزخ» به اجرایی حماسی گوش می‌سپاریم که صدای الکترونیک به آن جبهه‌هایی رازآمیز، عاطفی و کرم می‌بخشد. این آلبومی است با تم‌های خشن و تاثیر گذار و همچینین با رنگ و بویی رمانیک که تک خوان زن و گروه هم‌سرایان هم دارد. تلفیق آواز سازهای کوبه‌ای و سینتی سایزرهای موثر است و بیش از تلفیق، کلیتی یگانه و جدا شدنی. شاید بزرگ ترین امتیاز و همچنین اصلی ترین خصوصیتی که این آهنگساز را از موج موسیقی کیهانی آلمانی جدا می‌کند عینیتی است که در این آلبوم به موسیقی الکترونیک می‌دهد و صدایهای سرد، شرارتی بار و روبات‌گونه نیست، بلکه قابلیت‌های بیانی اش می‌تواند با اکسترا آکوستیک برابر و نمونه‌ای عالی از قدرت اجرا باشد.

کار آنها با یک نمونه Vocoder آواز خوانندگ که مخصوص آنها ساخته شده بود.

اگر تجربین دریم سکوئنسر ادار ساختن پیچیده‌ترین ریتم‌ها باب کرد، کرافت و ریک گروهی بود که «وکودر» را به عنوان ابزاری قادر به دیستورت کردن صدای انسان و برداشتن محدودیت‌های رواج می‌دهند و بدین ترتیب، به صدای ای فلزی می‌رسند که گویی روبات تولید کرده است. عجیب اینکه «وکودر» آن زمان ایداع نشده بود، چون وجودش به دهه ۱۹۳۰ بر می‌گردد و برای استفاده‌های مربوط به موسیقی توسعه نیافته بود، مگر تا حدودی رمزپرداز / رمزگشای صدای ای استفاده‌ای نظامی، یعنی برای پنهان کردن مکالمه‌های تلفنی شبکه‌ی جاسوسی

Schwingungen منتشر می‌شود. پوپول ووه همکاری پژوهی را باورنر هرتسوک فیلمساز آغاز می‌کند که چندین سال ادامه می‌یابد. موسیقی فیلم «اکوئیره»: خشم خداوند» بعدی ویژه به فیلم ویش از هر چیز به لحن آن می‌دهد که همه‌ای با سبک خاص هرتسوک در فیلم بسیار کارساز است.

در شوروی، ادوارد ارتیفی موسیقی نوآر آنهاش را با آثاری چون موسیقی متن برای فیلم «سولا رس» ادامه می‌دهد. با وجود پرده‌ی فلزی سکوتی که در آن زمان وجود دارد، چند سال پیش چندین هنرمند از اروپای شرقی در سراسر جهان معروف می‌شوند، از جمله آهنگساز لهستانی مارک بیلینسکی، لازاریستوفسکی هنرمند اهل یوگسلاوی، راینراولیک از آلمان شرقی و آهنگسازان مجار پترهابکا، گابور پره سور ولاشلو بنتکو.

فناوری سینتی سایزرهای فناوری، جزئی از زندگی روزمره در شهرهای بزرگ شد. تکنو را موسیقی محلی محیط‌های شهری دانسته‌اند، شاید به این دلیل که

با توسعه‌ی چشمگیر صنعتی، بزرگراه‌ها، آسمان‌خراش‌ها و ابزارهای الکتریکی، فناوری، جزئی از زندگی روزمره در شهرهای بزرگ شد. تکنو را موسیقی محلی محیط‌های شهری دانسته‌اند، شاید به این دلیل که شیوه‌های زندگی در دو شهر بزرگ در دو جای متفاوت جهان، بیشتر از نواحی روستایی یک منطقه به یکدیگر شباهت دارند

متحدهاین طی جنگ جهانی دوم.

«جن گیر» یکی از تأثیرگذارترین فیلم‌های ترسناک تاریخ سینما، بخشی از تأثیرگذاری اش را مژده بخش شیخ گونه‌ی Tubular Bells اثر مایک الدفیند است که اسطوره‌ای ترین سکانس‌های فیلم را همراهی می‌کند.

در ایالات متحده آمریکا، چون جولیانو سورگنی هستند که در نوع کامل‌الکترونیک موسیقی برای موزیک و روبات‌گونه نیست، بلکه قابلیت‌های بیانی اش می‌تواند با اکسترا آکوستیک برابر و نمونه‌ای عالی در زبان، ایساخو تومنیا راه والتر کارلوس را ادامه می‌دهد و به جای اکسترا آکوستیک با استفاده از

کلاوس شولتس که مثل تجربین دریم از مرزهای فراتر می‌رود «رقص سیاه» را عرضه می‌کند که در آن صدای باریتون و هم‌سرایان ابریانی را با جدیدترین سینتی سایزرهای زمان تلفیق می‌کند. کرافت و ریک نیز موفق بود. آلبومشان، «اتوبان»، سروی واقعی برای بزرگرهای، تکنو را در اروپا رواج داد. در این

می‌روند «رقص سیاه» را عرضه می‌کند که در آن صدای باریتون و هم‌سرایان ابریانی را با جدیدترین سینتی سایزرهای زمان تلفیق می‌کند. کرافت و ریک نیز موفق بود. آلبومشان، «اتوبان»، سروی واقعی برای بزرگرهای، تکنو را در اروپا رواج داد. در این